

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz Peterburga 2. nov.

[Izv. dop.]

Pri nas se vse za vojsko pripravlja. Vojski in vlada delajo svoje priprave. Časniki pa jemlje vojeviti duh, ki obuzemlje ves narod ruski iz narodne atmosfere v svoje predale, pa ga tako zopet iz sebe v druge vrste narodove širijo ali razpalivajo ogenj navdušenja za vojsko tam, kjer uže živo gori. Nihče pa ne veruje več v mir. Ker vam ne morem vseh novin citirati, hočem omenjati le dveh, iz katerih pa vaši bralci lahko posnamejo mišljenje rusko, posebno ker ga uže iz mojih prejšnjih dopisov poznajo.

„Birževija Vedomosti“ pišejo mej družim: „Vse nadeje, ohraniti evropski mir so zastonj. Priboriti Slavjanom na Balkanu svobodo in človeško življenje je postalo naloga Rusije. A mi moramo imeti pred očmi, da ne bomo imeli samo s Turki delo. Znatni del evropskih držav, z Anglijo na čelu, ne more otresti se svoje priljubljene teme, — ohraniti Turčijo. Mi moramo biti pripravljeni za vse slučaje, ker kadar bomo vojsko objavili, mi ne moremo ostati na polovini pota, temuči po njem moramo iti do konca, naj pelje kamor hoče.“

„Vsemu odraščnemu moškemu prebivalstvu Rusije mogoče da bode treba stopiti pod orožje, da ide dovršiti to delo, kateremu goreče sočustvuje ves ruski narod in katero je on priznal za pravo in sveto. Za nas je pravda, za nas sočustvo vseh sovražnikov tlačenja v Evropi, za nas je rusko pobodonosno vojaštvo. Srbska vojska je pustila položaj svoj pri Djunisu. Ruski bataljon tam je ostal sam, stal in na polovino

je bil iztrebljen od neprijateljske presile. Tacih bataljonov bomo še več v Turčijo postavili, ki bodo tako stali. Trdo pojdemo na to delo, za katero so se tako dolgo pripravljali naši otci i dedi! Zjedinito vse svoje moči in naj se zgodi volja Božja („sredotočim“ vsé naši sili, — i da soveršitsja volja Božija“). Tako končajo „B. V.“ svoj denašnji članek.

„Nov. Vr.“ pa piše o ruskem ultimatu: „Ta beseda, katero je vsa Rusija želela, izgovorjena je. Ona je izgovorjena jasno, energično in kratko. Srbija je ginila, silni vrug je zmagoval in je gotovo bil opustošil boljše mesta Srbije. Ruski car je rekel svojo rešiteljno besedo, ki bode prenesena od kraja do kraja ruske zemlje, pošilja nazaj carju blagoslovljenje in simpatije, gotove za vse žrtve. A kako z vročim odmevom se bode ta carjeva beseda slišala v slavjanskih deželah, kake nade bode vzbudila, kako bode poddržala upadle moči, koliko molitev bode moljenih za tega, katerega srbska narodna poezija naziva „slavjanski bar“ in „solnce“ svoje.“

In potem vpraša imenovani ruski list z vzvišenim glasom: „Ali je prišel čas svobode? Prišel li čas, katerega je tako želel in ga želi ruski narod, katerega so tako strastno, tako nepotrpežljivo klicali najboljši možje Slavjanstva, njegovi poetje in misleci? Nastal je li čas te svete borbe za svobodo, vzdigne li se ruska vojska v vseorožji moževstva, v ljubezni do svoje rodine in v velikodušnosti rešiti svoje brate?..“

Bog daj in genius Slavjanstva, da bomo mogli skoraj odgovoriti: Prišel je čas!

Pošten Nemec o vojski v Turčiji.

V Curihu izdaje znani nemški vojaški pisatelj Rüstow zanimivo knjigo o vzhodnem vprašanji in v prvem snopiču obravnava stanje na balkanskem poluotrovu od pariške pogodbe l. 1856 sem. On pripoveduje, kako so Turki, najsprirednejši mej vsemi mohamedanskimi narodi, utrdili se na Balkanu, in kako so oni, ki jedva 2,100.000 glav štejejo, druge narode v barbaričnej služnosti obdržali ter v njih človeka zasramovali.

Potem pisatelj neusmiljeno reže pariško pogodbo, češ, da se je v njej objavila le nerodnost in strahopetnost evropske diplomacije. — Glede točke, da kristijanom v Turčiji nij treba opravljati vojaške dolžnosti, piše Rüstow izvrstno: Visoka porta je s tem evropsko diplomacijo za norce imela, da je dekretirala, da kristijani ne smejo vojaci biti, ker je drugim oblastim rekla, da ne čujejo biti in je kristijanom naložila vojaški odkupilni davek.

Vsem grozovitim dogodkjem v Turčiji nasproti pa Angležka žalostno ulogo igra; dočim je namreč v nemško-danskej vojski kričala o barbarstvu, lepša zdaj klanje tisočero in tisočero kristijanov, ki nemajo orožja, in se izgovarja, da je to čisto pravilno, češ, ker kristijani nijso nič boljši od Turkov.

Kar je Turčija l. 1856 sè svojim fermanom obetala, nij čisto nič izpolnila, le v eni točki je stopila tudi ona v evropski sistem, v delanji dolgov. Ker so oderuhi pri njej dobro živeli, so jo vedno hoteli ohraniti; posebno dobri so jej bili pod zapravljivim Abdul-Azizom, katerega je evropska žurnalistika venčala pri nastopu, dočim je pozneje gnjila jabolka lučala vanj. Orientalci vladalci so

Listek.

Pavla.

(Poslovenil F. H. Radoljski.)

XVI.

(Dalje.)

„Mislite-li, da so lasje tako dobro vredjeni?“ praša služkinja.

„Da,“ odgovori Julika, a ne ozre se v ogledalo.

„Smem-li tudi cvetice oplesti?“

„To se ume,“ odgovori Julika, ter jej poda mehnično belo kamelijo, katero je držala v roci.

Malo trenotij pozneje bila je Julika opravljena v belo svilnatem krilu. Na snežnobelih prsih imela je šopek cvetic. Ko se v ogledalu ogleda, obrne se k deklici; ta se stresne, kajti Julika podobna je bila bolj mrtvecu, nego človeku, kateremu še srce bije.

Julika to opazi; neizrekljivo milo se nasmehe in reče:

„Hvala ti za pomoč; povej mi, ko bode mati dogotovljena.“

Rekši, poda deklici roko, katero ta iskreno poljubi.

„Sigurno ste bolna, milostna gospodična,“ reče jej hišina.

„Ne, dete moje, le idi,“ odgovori Julika. Hišina tesnega srca otide.

Julika pade na kolena, sklene roki k molitvi in poljubi prstan na malem prstu, katerega jej je dal Alfred, ko je bila v dvanajstem letu in šepče:

„Dobri bog, zahvaljujem se ti; slišal si me. Srečen bode in pošten mož. Dolgo sem živela in usmilil si se me. Oče, v tvoje roke izročim svoj duh.“

Julika nagne glavo na roki in tako klečeča ostane.

Pol ure pozneje vstopi polkovnikinja, polno opravljena.

„Julika, Julika,“ kliče, „kaka slabost.“

Julika se ne gane. Prestrašena gre mati

k Juliki in kliče:

„Dete, si-li bolno?“

Nobenega odgovora.

Nezavestno vzdigne mati s pomočjo hišine Juliko. Pošlje po Linekovega doktorja. Prepozno, — Julika je bila mrtva.

Polkovnikinja naznani Linekovim, ka ne more priti k svatbi; a vzroka ne pove. Veselja nij hotela kaliti.

XVIII.

V veliki dvorani krčme zbrani so bili uže vsi svatje; le Albina in Alfreda še nij bilo.

Gostje pili so čaj in čakali; a niti ženini, niti nevesta se ne prikažeta.

Pavla slonela je v stranskej sobi, ko Albin vstopi, oprošča je svoj pozni dohod s tem, da je bil k necemu bolniku pozvan.

„Je-li Alfred tudi tu?“ praša Pavla.

„Ne; a prišel bode, razun da ga nijso volkovi sneli,“ odgovori in se trudi, da bi se

menda Evropa samo zato prehajali, da bi se učili dolgove delati.

To turško gospodarjenje bi bilo uže dolgo pri kraji, ko bi evropski oderuhi ne bili pomagali mu, ki so tako dolgo dajali denar, dokler so kakega trapa mogli vjeti za svoje spekulacije; končno pa je Francoske vojni davke, ki ga je dala Nemčiji, slabo uplival na turško utemeljujoče sleparstvo in ohladila se je navdušenost onih, ki vladajo evropske borze.

Pisatelj omenja potem turških zverskih činov v kristijanskih provincijah, in se čudi, da nekatere vlade celoskupnost Turčije še smatrajo za dogmo, tako angleška in pa ogerška, ker se po Beustovej pogodbi boji slovanskega narastaja

Jugoslovansko bojišče.

V bitvi pri Djunisju je palo, kakor ruski listi poročajo 5000 mož v srbske vojski, mej temi 117 oficirjev. Turki so še več izgubili. Srbski ministri so bili popolnem potrti. Rekli so: naša nada je jedino Rusija. Ona se mora za vse Slavjanstvo zavzeti, torej i za nas.

Napačna novica, da je Deligrad tudi Turkom v roko padel, izvirala je iz tega, ker je velik del narodne srbske vojske iz Deligrada po sklenenem premirju odpuščen domov za nekaj tednov. Pred Deligradom so bile le male praske s Turki pred premirjem.

Komaj je nastalo premirje, iz katerega bi imel biti mir, uže pri prvem činu žuga razpor, namreč glede mej, katere sovražniki ne smejo prestopiti. Rusija baje terja, da Turki Aleksinac puste. Turki pa tam prezimiti hote. Tako nij nemogoče, da bodo te in take stvari razpor naredile in premirje ne bode potem niti do novega leta trajalo.

Iz Vidina se poroča v turkoljubni „P. L.“, da so turške čete 2. nov. zasele Banjo, torej prelomile premirje.

Iz Zemuna pa ima „N. Fr. Pr.“ neverjeten telegram, da so Srbi 4. nov. pod poveljstvom Blagoja Jovanovića Turke pri Zajčaru prijeli in turške bataljone in poveljnike popolnem posekali. Čakati treba potrdila.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. novembra.

V **državnem zboru** se je včeraj in menda denes nadaljevala debata o orijentalnej politiki. Včeraj je bil prvi na vrsti naš

slovenski poslanec dr. Vošnjak, ki je govoril, kakor kot Slovenec ne more drugače s slovanskega stališča proti vojski z Rusijo. Govor njegov, to se ve, prinesemo po stenografskem zapisniku, kakor brž nam pride.

V včerajšnjem listu smo svojim bralcem podali Hohenwartov govor. Izrekoma smo na konci pristavili, da nij govorjen s slovanskega, temuč le z vseavstrijskega stališča. Naredil je globok vtis. Nemci se ga uže boje. In celo „Pester Lloyd“ pravi v listu od ponedeljka, da izmed vseh govornikov prvega dne, je le jeden vedel, kaj hoče, in ta se zove Hohenwart. Gotovo, da je bil njegov govor premišljen in — diplomatičen.

V **hrvatskem zboru** je govoril urednik Miškatovič v budgetnej debati, da je sicer res da Magjari Hrvatom ne drže svojih obljub, ali da ne kaže zdaj političnega boja z Magjari prevzeti, ker v tem boji bi bili Hrvati izolirani, kakor so Srbi, nahujskani v boj, zdaj sami.

Vnanje države.

Srbski „Istok“ pravi: S popustljivostjo Turške in s premirjem nij še odvrnena rusko-turška vojna, kajti zdaj se le pridejo prave težave za Turčijo na dnevni red. Če bodo Turki še dalje popustljivi potem bodo naše zahteve izpolnjene, če pa ne bodo Turki popustljivi, potem postane iz srbske vojske desno krilo ruske vojske.

Ruska vlada je prepovedala, naj se konji v Avstrijo ne prodajejo. Trgovci iz Tarnopola so morali dakle iti v Berdičev ter tam prodati nakupljene konje.

Rumunski vojni minister je v komorni seji 5. t. m. zahteval od zbornice kredit 4 milijone frankov za dopolnjenje vojnega oboroženja, in daljnih 300 000 frankov za pokrivanje stroškov, ki jih je vlada imela v oktobru za rezerviste. Zbornica je volila odbor, ki bode osnoval adresu na prestolni govor.

Iz **Carigrada** se poroča, da je zdaj mej diplomatij živo vprašanje, kje bode konferenca. Ignatiev jo hoče v kadem evropskem mestu, v Benetkah, Bernu ali Bruslju, a brez turškega udeležja. Angleži pa jo hote v Carigradu.

Turčija v Aziji dela in snuje novo vojsko 150 bataljonov. Skozi Adrianopelj tudi vedno novi oddelki gredo na Niš in Vidin. Čudno je, od kod dobiva bankrotna Turčija denarja, brez katerega, pravijo, da nij mogoče vojskovati se.

V **italijanski** zbornico je dozdej definitivno voljenih 253 poslancev. Od teh jih spada k napredovalni stranki 208, k zmerni pa 45. Mej voljenimi so tudi: Depretis, Nicotera, Mancini, Minghetti, Visconti-Venosta. Garibaldi balotira v Rimu z veliko večino. — Kardinal Antonelli, papežev tajnik, je v Rimu 6. t. m. umrl.

V **nemški** državni zboru je pri posvetovanju o proračunu vnanjih poslov po-

slanec Jörg omenil iztočnega vprašanja: Bülow je odgovoril, da se vlada ne more mešati v nerešena vprašanja. Cesarjeva politika miru se v tuje reči ne meša. Nemčija teži po prijateljstvu, spoštovanju in zaupanju pri vseh sosednih narodih in bode vedno trdnjava miru.

Dopisi.

Iz Gorice 5. nov. [Izv. dop.] Druga volitvena bitva je tudi končana. Včeraj so namreč volili trgovci, mesta in kupčijska zbornica. V Tolminu je propal „Slogin“ kandidat veleposestnik Ignacij Kovačič, proti dvornemu svetovalcu vitezu Winklerju; razmerje glasov nam še nij znano.

V goriškem mestu sta voljena soglasno France grof Coronini, dosedanji deželni glavar in medicine doktor Josip Mavrovich, katera sta tudi do zdaj mestu zastopala, agitacije nij bilo nobene, za to je pa tudi komaj četrtinka volilcev k volitvi prišla. — V Korminu za mesti Gradišče in Kormin je soglasno voljen dr. Josip Deperis, koji je bil v poprejšnjih dobah vedno zastopnik trgovinske zbornice. — V Cervinjanu za mesta in obrtnijske kraje Tržič (Monfalcone), Grado in Červinjan je soglasno izvoljen tržaški namestnik baron Pino; poprej je isti okraj zastopal minister de Pretis. Na skrajnej italijanskej meji so najbolj vladni.

Najhujši boj se je bil v tukajšnji trgovinski zbornici mej kandidatoma liberalne in Ritterjeve stranke. Baron Ritter sam kot zbornični predsednik je soglasno voljen. Mej kandidatoma dr. Nardini (liberalen) in zemljemercem Gasserjem (ne vemo, kako bi ga hvalikovali vladen, konservativen ali Ritterjev) je prišlo do ožje volitve, pri kateri je Gasser s svojim glasom zmagal. Glasovanje je opravičeval z razlogom, da ga veže strankarska disciplina. Pri vsem tem pa hudobni jeziki strašno zabavljajo.

Denes imajo italijanski veleposestniki posvetovanje v Romansu zaradi svojih kandidatov. Glavna razprava se utegne sukati okolo vprašanja: ali imajo voliti dr. Pajerja ali ne? Mi sodimo, da bode voljen.

Imena kandidatov slovenskih velikih posestnikov se uže v „Slov. Narodu“ priobčena. Opozorujemo samo, da najbrže ne pojde brez velike previdne agitacije; kajti mej volilci je tudi lepo število Goričanov, večinoma lahonov, kateri so iz posebnih raz-

veselega kazal. Pavlinino srce bilo je nemirno, hudo si je domišljevala, niti da bi vedela zakaj.

Mislila je na Albinovo prisego: „nikdar ne boš žena tega sleparja.“

„Hjalmar, ne veš-li, kje se Alfred toliko časa mudi?“

Hjalmar odgovori lakonično „ne“.

Četrto ure mine za družim. Koncem se predlaga, naj bi šli ženina iskat. To se zgodi; a izvedeli nijso družega, nego, da ga uže za jutro nij doma. Poprašajo pri polkovnikinji, a tudi tu ga nij bilo.

Razno so uganjevali, kam bi Strlé izginol; a ker ga le nij od nobene strani, šli so gostje domov.

Ko Linekovi v svojo hišo dospejo, poparjeno ogledava najemniški oskrbnik Pavlo, katera se je na zofi plakala.

„Ljubi oče,“ prične Albin, „vsa ta zmotnjava mora se večjim delom tebi pripisavati; kajti, ko bi bil slušal moje svarjenje in Pavle ne obljubil kar meni nič tebi nič, častniku,

ne bil bi jaz prisiljen tega skrajnega sredstva poslužiti se, da sem Pavle nesreče obvaroval. Jaz namreč zadržal sem Strleta, da nij prišel k poroki.“

„Ti?“ kliče Pavla, skočivši kviško.

„Ti?“ kriči gospa Linekova, ter ga plašno pogleda.

„Ti?“ vsklikne najemniški oskrbnik, ter se izbudi iz svoje navadne počasnosti.

„Da, jaz,“ smeje se Albin.

„A, s kakim pravom?“ prašajo naenkrat vsi trije.

„S pravom, katero ima vsak poštenjak, in katero sme sleparske spletke razvozljati,“ odgovori Albin resno.

„Jaz zahtevam natankega pojasnenja!“ zavrne ga gospod Linek živahno. „Vzrok si, da se meni in vsej mojej hiši mesto smeje.“

„Tu nemam ničesar povedati, in ničesar ne bodem!“ odgovori Albin. „Vse bode vam pak jasno, če greš z menoj v Alvikenj. Po-

tem bode Pavla lahko sodila o Julikinem morilcu, kajti to je Strlé.

„Julike morilec! Moj bog! Kaj praviš? Je-li Julika mrtva?“

„Da, uže četiri ure! Bil sem pri njej in od tod šel sem ravnim potom na tvoje ženitovanje,“ resno odgovori Albin. „Srce jej je počilo, kakor navadno rekajo; umrla je, ker je onega malovredneža ljubila; umrla je, ker jo je prevaril.“

Smrtna tišina nastane. Albin pak nadaljuje:

„A to je le eno njegovih zločinov. Idi z menoj in preverila se bodeš, da mož, kateremu si hotela bodočnost zaupati, je brezčasten človek in zločin.“

„Pavla bila je blede, kakor njena snežna oprava. Roki pritisne na srce in odgovori:

„Spremljam te.“

Malo pozneje odpeljali so se gospod Linek, Albin, Hjalmar in Pavla v eno uro oddaljeno vilo: „Alvikenj“. Niti besedice nijso

logov samo s kandidatom Malničem zadovoljni, druga dva pa zametajo, ter so v pogovorih in agitujejo tudi pri slovenskih volilcih za državnega poslanca bar. Tacco in posestnika dr. Luzembergerja. Sicer so se dozdej naši slovenski veleposestniki pri volitvah vselej moško odkrižali vseh nasprotnih spletk — in ker je večina na njih strani, bodo pač tudi na sv. Martina dan složno volili slovenske kandidate.

Nj. Veličanstvo je podarilo ubogim šolskim sestram v Gorici, katere imajo tu nemški zavod za dekleta, velikodušno pomoč 10.000 gld., da si razširijo svoje poslopje.

V deželno šolsko svetovalstvo v Gorici je imenovan — namesto vpokojenega gimnazijskega kateheta Lorenca Pertovta, direktor knezoškofjskega semenišča monsignor dr. Alojzij Zorn, rodом in srcem Slovenec.

Iz Gorice 6. novembra. [Izv. dop.] (O volitvah; — Gorica se lepša; — deželni davki.) Shoda ital. velikoposestnikov v Romansu se je udeležilo kakih 40 članov; tudi dr. Pajer vitez de Monriva je bil povabljen in je prišel. Kakor slišimo ga je Korminski advokat dr. Gasperini tako strastno napadal, da so mu morali besedo prestriči. Pri glasovanju je odločila večina vendar tudi za Pajerja; zraven njega sta pa postavljena kot kandidata za pojutrajšnjo volitev: vpokojeni sodnijski svetovalec pl. Elaričini, nekdanji goriški župan in dr. Rafael Vicentini, inženir v Trstu. Protikandidat Pajerjev je odvetnik v Gorici, dr. Fr. Vercegnassi. Vse kaže, da se bodo glasovi zelo med tema dvema cepili, ker ima drugi mej liberalnejšimi veleposestniki mnogo privrženecv. S Pajerjem bi zgubil naš zbor najzgovornejšega pa tudi v peresu najspretnejšega poslanca.

Kakor slišimo je bilo v Tolminu pri volitvi dne 4. t. m. prav pičlo število takih, kateri bi bili hoteli glasovati za „Sloginega“ priporočenca in še ti, ko so se videli osamljene, so jo zasuknili za Winklerja. Tolminci so vedno politikovali na svojo roko in izraz „izdajalec“, s katerim jim je grozila „Sloga“ v svojem proklamu, ako bi ne volili po nje misli, nij bil nikakor primeren, da bi jih bil obrnil na drugo pot. Trmoglavcem je zastoj groziti in Tolminci so v tem oziru trmoglavci. A dokler se kapricujejo za narodne, zaslužene može, le jim v božjem imenu pu-

stite njihovo trmo, — da le po tujcih ne segajo.

Gorica napreduje, se širi in lepša — tudi po velikim finančnem polomu. Posebno proti kolodvoru se mesto vedno bolj razteza in kar se na to stran zida, nij sicer vse velikansko, a elegantno in čedno je vse. Kakor čujemo, je akcijsko društvo Puntigamske pivarne v Gradci, nakupilo na desni strani drevoreda držkega proti kolodvoru obširen prostor, na katerem namerava sezidati magacine, če ne tudi tovarno za pivo, katero se bo prodajalo tu v deželi, pa eksportovalo v sosedno Italijo; na istem prostoru nameravajo napraviti elegantno restavracijo z velikim salonom in kar tiče k temu. To bo nekaj za naše žejne meščane, kateri seveda zanesljivo pričakujejo, da bo Puntigamska pivarna boljše ječmenovo pijačo pa ceneje točila, kakor jo zdaj dobivamo v Gorici.

Za nova započetja v mestu, kakor za novo pokopališče, za kopelji, za nov farovž pri stolni cerkvi in za druga izvanredna dela je sprejel mestni zastop v svoj proračun za leto 1877 znamenito svoto 101.700 gld. — Ti izredni stroški se založijo s posojilom, ki je uže devoljeno. Zraven tega so pa naložene tudi precej velike naklade na izravne davke in še večje na užitnino vina, mesa in piva.

Te dni je došla cesarska potrdba deželnih prikladov in sicer 12% za deželni in 10% za zemljiščno odvezni zalog k izravnim davkom z vojnim prikladom vred; poprejšnja leta so znašali ti prikladi skupaj 28% pa brez vojne priklada. Zraven tega je pa naložen letos še nov priklad po 20% na užitnino vina in mesa in davščina po 1 gl. za vsak hektoliter piva, ki se v deželi potoči.

Domače stvari.

— („Slovenska knjižnica.“) Šesti zvezek te zbirke slovenskih lepoznanjskih knjig se tiska zdaj v šestej poli in izide koncem tega meseca. Prinesel bode nov izviren slovenski roman od J. Jurčiča: „Mej dvema stoloma“. Pri tej priliki si usojamo one g. g. prejemnike „slov. knjižnice“, kateri so za zadnji zvezek, ali celo za več zvezkov še na dolgu, da izvolijo kakor brž mogoče plačati. Izdatelj poleg dela ne more še izgube trpeti.

— („Danica“) je mej vsemi slovenskimi, da skoraj mej vsemi slovanskimi listi edina, ki tira

za Slovana sramotno protirusko, nenarodno politiko, t. j. ona smešno in neumno Rusom zabavlja, opirajoč se menda na lažnjive poljske in rimske denunciacije. Z veseljem konstatiramo, da so drugi slovenski konservativni ali klerikalni listi in vsa slovenska duhovščina bolj Slovani, nego g. Luka, pohvaljen te dni le od „Tagblatta“. Prosit! Rusija zarad tega ne bode nič manjša.

— („Zvon“) najboljši naš lepoznanjski list, bo le izhajal, kakor se nam poroča, tudi prihodnje leto. Želimo mu obilne podpore.

— (Prvi sneg) v Ljubljani je začel naletavati včeraj vtorek popoldne ob štirih, ko uredovanje tega lista končujemo. Po gorah okolo ga gledamo uže več časa.

— (Umrlo) je v Ljubljani meseca oktobra t. l. 62 osov, in to 31 možkega, 31 pa ženskega spola. Davica (difteritis) se je v malo slučajih pokazala.

— (Slovensko učiteljsko društvo.) Odborova seja slovenskega učiteljskega društva je bila dne 2. t. m. Odborniki so se razgovarjali: Ali bi bilo mogoče ob božičnih praznicah sklicati konferenco, katere bi se udeležili odborniki in bližnji udje slovenskega učiteljskega društva. O tem vprašanju se je sklenilo, da se konferenca skliče dné 28. decembra in na dnevni red naj se stavi razgovor: 1. Kaj storiti, da bi bila leta všteta v dosego službenih doklad tudi starejšim učiteljem, ki so imeli takrat, ko je deželna postava dne 29. aprila 1873. l. stopila v veljavo, uže več nego 20 službenih let. 2. Službena doklada na jedno razrednicah. 3. Kaj bi bilo storiti, da bi denarna kazen zarad šolskih zamud, obračala se v prid šol in ubožne šolske mladine, namesto da se steka v penzijski fond. — Končno gospod Tomšič še posebno povdarja, naj bi slovensko učiteljsko društvo izdalo zbirko najnavadnejših šolskih pesnij z napevi, ker take zbirke ljudski učitelji zelo potrebujejo. — Tajniku se naroča, da k omenjeni konferenci bližnje društvenike pismeno povabi.

— (V Šmartnu pri Litiji) se je 4. novembra odprla nova šola. Prišel je bil tja deželni predsednik Vidman, deželni glavar Kaltenegger, navzoč je bil tudi krški okr. glavar Schönwetter, šolski svetovalec Pirker itd. Dekan Rus je slovesno mašo čital, celebritete so govorile govore itd.

mej potom izpregovorili. V jednom kotu voza slonela je Pavla, ter molčala. Najemniški oskrbnik pak si je jeden očeepek nosiljavca za družim v nos tlačil. V Alvikenj dospelši, ukaže Albin vozniku v zahišje voz zapeljati. Potem jih prosí, naj mu tako sledijo, da se iz oken ne bodo mogli opazovati.

Albin odpre duri v salon s ključem, katerega je imel pri sebi in slišali so se takoj glasovi iz pristranske sobe.

„Prašam vas še jedenkrat, vi cepci, koliko časa bodete še mojo potrpežljivost skušali?“ slišali so skriti poslušalci. Strleta se jeziti.

„Da se doktor vrne,“ odgovori surov možki glas.

„Vsaj vam to uže pet ur v glavo ubijamo!“ reži se drugi.

„Zadnjikrat vam rečem, pojdite z menoj k najemniškemu oskrbniku in dobili bote svoj denar in še obdarjeni bodete.“

„Možno je vse, a doktor je dejal, da nje-

gov oče ne bo dal ni vinarja. A sam odkupil bode falzifikate še pred polunočjo. Tudi nam je obljubil lepo darilo, če vas tu obdržimo, gospod častnik. Če bote pa skušali uiti, pravico imamo vas takoj zapreti. Sicer ste me uže mnogokrat za nos vodili. Zdaj bi se mi jehko enaka pripetila. Vse to sem vam uže povedal, gospod častnik.“

Nejevoljno pogleda Pavla Albina. Ta jej migne, naj ostane mirna; sam pak gre v sobo iz koje se je še vedno pričkanje slišalo.

„Idite v drugo sobo“, reče Albin, ko vstopi, in Pavla sliši, da se nekateri možki oddaljevajo.

„Le jedno vam porečem,“ kriči Strlé, „in ta je, da ste slepar in lažnjivec, gospod doktor.“

„Ne prenažite se, častnik Strlé!“ odgovori Albin mirno.

„Poslušajte me pazno.“

„Ne, ne maram ničesa slišati; moram in hočem iti od tod.“

Pavla sliši, da se proti salonu koraki bližajo, a naenkrat zopet ustavijo in Albin reče:

„Niti z mesta toliko časa da ste me slišali, ali vas pak beriči odpeljejo. Svatje so se uže razšli, in nihče ne misli več na ženitovanje. Poslušajte me torej mirno, kot se možu pristuje.“

„Dobro, a prosim hitite.“

„Aurora Henikova je tu, akopram ste jo prav zvito iz mesta odpeljali. A znal sem njeno ime in stanovanje v Stockholmu. Šel sem tja in posrečilo se mi je, vso sleparijo jej razkriti, na kar se je sem vrnila. Moje ime ste zlorabili, ter imam pismene dokaze. Pavlinega brata ste zapeljali v slabe tovaršije, ter mu s kvartanjem denar krali. Sè svojo nezvestobo ste Juliko Denovo umorili, kajti — mrtva je.“

„Julika — Julika — mrtva!“ kriči Strlé bolestno.

„Da, mrtva!“ nadaljuje Albin.

(Dalje prih.)

— (Iz Trsta) se piše „Sl.“: Po dolgih počitnicah je naše politično društvo „Edinost“ imelo svoj dvanajsti občni zbor na vseh svetnikov dan predpoludnem v rojanskej čitalnici K zboru, ki ga je vodil podpredsednik g. Št. Nadlišek, prišlo je bilo nad sto društvenikov, da se pomenijo in zedinijo o važnih zadevah. V prvi vrsti so bile na dnevnem redu volitve kandidatov za mestno-deželni zbor. Za mesto se je sklenilo stopiti v dogovore z volilnim odborom zmerne patrijotične stranke, ter delati na to, da se kandidatje te stranke izvolijo, ako ona v svoj imenik kandidatov dva Slovence za tretji in štiri za četrti volilni razred sprejme. Za tretji razred sta bila brž voljena gg. Pleše in dr. Bizjak, za četrti razred pa se je naložilo odboru, naj nasvetuje meščanskemu odboru slovenske kandidate. Kakor poizvedujemo iz gotovega vira, sprejme volilni odbor omenjena gospoda mej kandidate tretjega razreda in je tudi upanje, da zmerna stranka v tem razredu zmaga, v četrtem razredu pa je zmaga nad lahonsko stranko, zastopano po pol. društvu „Progresso“, veliko težja in tudi bi zmerna stranka najrajša samo s svojimi kandidati prodrila. Za okolico so se postavili sledeči kandidatje: Za drugi okraj Štef. Nadlišek, za tretji Gustav Sterle, za četrti dr. Ivan Loser, [za šesti Ivan Naberger]. Za prvi in za peti okraj se postavita kandidata pozneje v posebnih volilnih shodih, ker sta bila ta dva okraja v zboru prepičlo zastopana. Pri volitvi za drugi in tretji okraj je bilo razgovarjanje živahno, seja skoro viharna, ker celo „Progressov“ kandidat Leop. Mauroner, bivši garibaldinec, imel je v zboru svojega zagovornika iz družega okraja. Novi kandidat Gustav Sterle je v slovenskem govoru razvil svoj program ter je bil z živokliki sprejet. — Volitve v okolici bodo 10. decembra t. l.

Razne vesti.

* (Za dušil) se je v Zagrebu učitelj telovadbe Singer s plinom. Našli so ga v telovadnici mrtvega na postelji. Okolo vrata pa je imel ovito mokro ruto.

* (Poskus samoumora.) V Zagrebu se je krojač Večaj sunil z nožem mej rebra, a da se večkrat nij, ubranili so mu ljudje, ki so prihiteli. Uzrok temu nespametnemu činu je bil ta, da je bil krojač in contumaciam obsojen, ker kot tožnik k obravnavanju nij bil prišel.

* (Na vešala) je obsodila zagrebška sodnija Matija in Janka Smendrovca, ker sta v Zaborskem selu 26. avg. t. l. zavratno umorila zakonski par Jožefa in Katarino Zaborska v Završji. Obešen bode Matija Smendrovac prvi.

* (Eksplozija smodniškega malina.) V Kašavi je 6. t. m. v zrak zletela tamošnja tovarna za strelni prah, v dvajsetih letih uže četrtič. Vsa poslopja v okolici so se vnela. Rešili so dvojce stop pa magacin. Vrtovi, polja, travniki so bili polni obžganih desk in brunov — pa človeških udov. Koliko je ljudij mrtvih, se za gotovo še ne zna, bržkone čvetero ali petero, kajti toliko jih je bilo pri stopah, ko je eksplozija zgodila se, in nobenega nijso pozneje videli. Le noge, roke, glave in čoki nesrečnih ljudij so ležali po tleh okoli.

* (V gledišči) v San Francisku na Kitajskem je oni teden v torek večer nastal strašen strah. Zagnal se je namreč napačen hrup, da gori. Vse je drlo ven, in pri tem so stlačili 20 ljudij do mrtvega, 70 pa je ranjenih; igralci pa so igrali naprej, dokler jih policija nij ustavila.

Litnina opravišva: G. J. S. v Celovcu. 3 gld. prejeli.

Tržna poročila.

Z Dunaja 4. novembra. Sejmi so po vseh evropskih mestih še precej živi, posebno začetek tedna je bil jako ugoden in so cene poskočile. Dalje se cene sicer nijso povikšale, a prodajalci so stare prav lahko obdržali. Odkar se je na jugoslovanskem bojišči premirje sklenilo, pa se bolj prodaja in cene padajo. Pšenice se je okolo 15.000 metr. centov speljalo s trga in se je prodajala po cenah preteklega tedna. Bila je cenejša po 11 gld. 40 kr., najdražja po 12 gld. 70 kr. — Rež je proti koncu tedna pala za 20 kr., a vendar so jo po prejšnjih cenah ta teden veliko prodali. Cenejša je bila po 10 gld., dražja po 10 gld. 26 kr. — Po ječmenu so malo povpraševali, kupovali so ga le za eksport, pa še to ne veliko. Prodali so ga okolo 3700 metr. centov, cenejšega po 8 gld. 90 kr.; najlepši pa je bil po 9 gld. 50 kr. — Tudi k oruza je imela slab teden; pala je za 20 kr. Spečali so jih kaka 2000 metr. centov, po 6 gld. 15 kr. do 6 gld. 36 kr. — Tudi o ves je po 20 kr. izgubil. Bil je po 7 gld. 50 kr. do 8 gld. 35 kr. Pripeljali so ga jako malo, ker je voda proti Ogerskemu plitva. — Moka je ostala v vseh sortah pri poprejšnjih cenah.

Iz Budapešte 4. nov. Zdaj smo na pragu zime. Vreme je sicer suho, a vedno oblačno. Tudi hude slane nam nij še rayno manjkalo. Na zgorenjem Ogerskem in v Erdeliji je uže sneg šel, akoravno ogerski kmetje še nijso vse ozimne posejati in tudi povsodi potrgali še ne. Po vodah se komaj vozi, ker so jako plitve, in temu je tudi pripisovati, da se je te dni se spodnje Donave čisto malo žita pripeljalo, akoravno se ga je več naznanilo. Žito, ki je za odpeljanje namenjeno, bržkone še ne pride tako brž, ker bo voda zamrznila. Zato bi bil dež zdaj prav dober, da bi voda narastla, in tudi glede setev. Pšenica je ostala srečno pri ne ravno nizkih cenah preteklega tedna, in tu pa tam je celo nekaj krajcarjev pridobila, a mej tednom je vendar trg čisto mlačen postal, kajti kupovalcev je manjkalo, to pa zato, ker moka ne gre in so malini še od poprejšnjega založeni. Zato je proti koncu tedna pala za 5—10 kr., prodali so je pa okolo 50.000 metr. centov. — Rži se je malo pripeljalo in tudi malo prodalo. Cene preteklega tedna se komaj obdržale. — Ječmen so le za krmenje nekoliko prodajali in sicer po 5 gld. 80 kr. do 6 gld. 10 kr. — Tudi oves je imel slabe kupce, a cene so mu ipak ostale. Bil je po 7 gld. 20 kr. do 7 gld. 50 kr. — Koruza je ostala pri starih cenah, stara po 6 gld. 10 kr. do 6 gld. 20 kr., nova po 4 gld. 50 kr. do 4 gld. 80 kr. — Proso je je bilo po 4 gld. 60 kr. do 4 gld. 90 kr., in so dobrega blaga zelo iskali. — Po fižolu nijso več tako živahno popraševali in bil je debeli beli po 10 gld. 50 kr., takoimenovani hrvaški pa po 11 gld. Leče se je malo prodalo, ogerska je bila po 8 do 12 gld., lepša celo po 20 do 26 gld. Grah ogerski po 10 do 12 gld., luščeni po 24 gld. Konopelj je jako manjkalo in so se po 13 gld. prav lahko oddajale. Laneno seme je bilo po 14 gld., mak sivi po 36, višnjevi po 44 gld. — Volno so prodajali prav lahko po cenah onega tedna in se je spečalo okolo 160.000 kilogramov, in sicer 56 kilogramov najlepše po 118 gld., slabejše po 84 do 90 gld. — Prešičev se je prignalo 13.410 na sejmi. Mast je zopet pala in so sod plačevali po 73 gld. Špeh so plačevali po 69 do 70 gld., prekajenega pa po 72 do 73 gld. Loj ima veliko kupcev bil je po 59 do 60 gld. — Češpelj vseh skup so prodali 1000 metr. centov in to po 26 gld. 40 kr. do 29 gld. — Medu se je prodalo 600—700 metr. centov po 36 gld. do 37 gld. 50 kr. Vosek je bil po 139 gld. 28 kr. — Ježice so bile po 25 gld. do 28 gld. 58 kr. — Vinski kamen po 64 gld. 28 kr. — Po orehih zelo poprašujejo in se jih je nekaj sto metr. centov prodalo iz druge roke po 25 gld. do 25 gld. 50 kr.

Poslano.

Slavno društvo „Sloga“ v Gorici postavilo me je za kandidata v veliko posestvo. Ker mi pa čas nikakor ne dopušta, da bi to častno službo prevzel, zatorej se kandidaturi poslanstva s tem odpovem, in izrekam ob enem svojo najsrčnejšo zahvalo i slavnemu društvu „Sloga“, i vsem onim gospodom volilcem, kateri so me hoteli voliti. V Ajdovščini 5. novembra 1876. Daniel Godina, župan v Ajdovščini.

Umrli v Ljubljani

od 30. oktobra do 7. novembra:

Andrej Natale, jetnik, star 42 l., v posilni delavnici št. 47, za plimijo. — Marjeta Benigar, kajžarica, stara 44 l., v dežni bolnišnici za opešanjem živcev. — Franc Poljak, delavec, star 30 l., v dež. bolnišnici, za krčem. — Marija Ban, žena kolodvorskega delavca, stara 47 let, v prečni ulici št. 4, za jetiko. — Ana Prevec, soproga notarijatskega koncipista, stara 85 let, v dež. bolnišnici za eslabljenjem. — Gašper Smrekar, blavec, star 35 let, v dež. bolnišnici, za jetiko. — Neža Pečenka, osonbenjica, stara 52 let, v deželni bolnišnici, za jetiko. — Franja Trumer, otrok krčmarja, stara 1 let, na tjaškej cesti št. 28, za božjastjo. — Franc Renko, krojašk pomočnik, 28 let, za jetiko. — Janez Sibovec, kurjača otrok, 4 mes., za božjastjo. — Terezija Robel, delavec, 57 l., v bolnišnici, za mrtvoudom. — Marija Cerar, gostilničarja otrok, 8 l., za jetiko. — Dioniz Bajeshetta, stotnik v penziji, 76 l., za jetiko. — Emanuel Krnec, nadučitelja otrok, star 6 mes., v mestu št. 4, za krčem glasivke. — France Dimec, osonbenjak, star 36 let, v deželni bolnišnici, za rakom.

Umrli.

7. novembra:

Črtopa: Kraigher iz Gradca. — pl. Schauer iz Olomuca. Pri Slonu: Toman iz Kranja. — Murgel iz Idrije. — Spatz iz Dunaja. — Bobek iz Gorice. — Branche iz Dunaja. Pri Stalici: Berger iz Dunaja. — Goslet iz Hrastnika. — Hausner iz Maribora. — pl. Chizzo iz Zagreba. — Mravljak iz Dunaja.

Loterijske srečke.

V Trstu 4. novembra: 29. 3. 57. 35. 62. V Linci 4. novembra: 49. 70. 28. 10. 45. V Brnu 4. novembra: 61. 63. 24. 77. 59. V Budapešti 4. nov.: 50. 10. 5. 79. 13.

Dunajska borza 7. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73 gld. 20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67 „ 80 „
1860 drž. posojilo	111 „ 75 „
Akcije narodne banke	854 „ — „
Kreditne akcije	148 „ 20 „
London	122 „ 95 „
Napol.	9 „ 83 „
C. k. cekini	5 „ 88 „
Srebro	105 „ 60 „

Učenec

s potrebnimi šolskimi spričevali se sprejme takoj za specerijsko kupčijo v Ljubljani. Hrano in stanovanje ima prosto. — Kje, pové iz prijaznosti opravišva „Slov. Naroda“. (352—1)

„ORION“

občno zavarovalno društvo za živino, na Dunaji IX., Schlickgasse Nr. 6, izroča

glavne agenture

za Štajersko se sedežem v Gradci, za Koroško se sedežem v Celovci, za Kranjsko se sedežem v Ljubljani vsem zmožnim firmam. Prijazne ponudbe naj se blagovoli pošiljati na direkcijo pod gorenjim naslovom. (351)

Eliksir iz Kine i Koke,

najboljši do sedaj znani žetodčni liker. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Dobiva se jedino le pri (53—28)

Gabriel Piccoli, lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.